

Nr 2.

Ankom till riksdagens kansli den 18 februari 1932 kl. 3 e. m.

Andra kammarens tredje tillfälliga utskotts utlåtande, nr 2, i anledning av väckt motion angående tvångspensionering vid viss tidig ålder av motorförare i yrkesmässig trafik.

I en inom andra kammaren väckt och till dess tredje tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 310, har herr *Olsson* i Mellerud hemställt, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om snar utredning i trafiksäkerhetens intresse rörande tvångspensionering vid tidigare ålder än den allmänna folkpensioneringen förutsätter av motorförare i yrkesmässig motortrafik och att för riksdagen framläggas de förslag, till vilka utredningen må föranleda.

Motionen.

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Motionären utgår i föreliggande motion från den förutsättningen, att motorförare i yrkesmässig motortrafik genom detta yrkes beskaffenhet bliva utsatta för så hård påfrestning på nerver och fysisk motståndskraft, att de bliva förbrukade fortare än inom de flesta andra yrken. En trafikchaufför, anför motionären, i åldern över 55 år måste redan till följd av helt naturliga orsaker vara mindre lämplig för sitt ytterst ansvarsfulla yrke. Hade hans nerver slitits genom ovanliga påfrestningar och vore hans förmåga till ständigt spänd vaksamhet slappad genom många års oavbrutna nötning, så måste hans lämplighet vara ännu mindre. Trafiksäkerheten fordrade, att de äldre chaufförerna finge lämna sitt yrke för att ersättas med yngre krafter. Men då måste det allmänna medverka till att de överåriga chaufförerna bereddes en tillfredsställande försörjning vid en ålder, som med hänsyn till förhållandena måste bli lägre i detta yrke än i de flesta andra. Detta borde ske genom införandet av obligatorisk tjänstepensionering för ifrågavarande yrkesgrupp.

Utskottet.

Då utskottet nu går att taga ställning till det sålunda framlagda förslaget, får utskottet till en början framhålla, att motionären synes hava i alltför hög grad förenklat den föreliggande frågan. Då exempelvis i motionen förutsättes, att pensioneringen skulle bekostas av företagarna, d. v. s. arbetsgivarna,

och motorförarna eller de anställda med hälften vardera, synes motionären hava förbisett, att ett mycket stort antal personer yrkesmässigt ägna sig åt förande av motorfordon i egenskap av självständiga företagare. Särskilt gäller detta ifråga om lastbilstrafik och på landsbygden även beträffande trafik med taxeaomobil. Ett genomförande av det i motionen framlagda förslaget torde — om anordningen skall kunna motiveras med kravet på ökad trafiksäkerhet — nödvändiggöra en liknande anordning avseende nu nämnda yrkesutövare.

Jämväl ifråga om vissa andra yrkesgrupper skulle samma skäl föreligga för införandet av tvångspensionering vid den ålder, som skulle komma att fastställas. Utskottet tänker då närmast på det stora antal huvudsakligen i merkantil tjänst anställda personer, vilka för utövandet av sin verksamhet äro hänvisade till att fortskaffa sig med motorfordon i kanske lika stor utsträckning som en motorförare i yrkesmässig trafik.

Beträffande samtliga ovan berörda kategorier torde man med ledning av all erfarenhet rörande lagstadgad pensionering kunna utgå ifrån, att kostnaderna för pensioneringen, särskilt om pensionsåldern sättes så lågt som till 55 år men även om en något högre pensionsålder fastställes, skulle bliva så höga, att anordningens genomförande skulle komma att kräva icke oväsentliga bidrag från det allmännas sida.

Ett följdriktigt utdragande av konsekvenserna av ett bifall till motionen synes för övrigt utskottet icke kunna resultera i annat än förbud för personer över viss ålder att överhuvudtaget framföra motorfordon, vilket knappast synes kunna ifrågasättas.

Utskottet får vidare framhålla, att det föreliggande förslaget enligt utskottets mening icke kan betraktas enbart såsom en trafiksäkerhetsfråga utan även måste ses ur den synpunkten, att det utgör ett detaljspörsmål i den synnerligen omfattande frågan om lagstadgad tjänstepensionering av anställda. Statsmakterna hava ännu icke i något fall ansett sig böra ålägga arbetsgivare och anställda att bidraga till dylik pensionering. Då så skett ifråga om statens egna befattningshavare, har staten uppträtt uteslutande i egenskap av arbetsgivare, som i anställningsvillkoren meddelat föreskrifter i förevarande avseende. Att på sätt, det i motionen framlagda förslaget måste anses innebära, taga ett första steg mot införandet av obligatorisk tjänstepensionering med de konsekvenser, som därav kunna följa och som i nu förevarande sammanhang icke kunna ens till en mycket ringa del överblickas, anser utskottet icke kunna ifrågasättas.

Den kommunikationsverksamhet, som närmast torde åsyftas i motionen, är av jämförelsevis mycket ungt datum. Det torde icke vara uteslutet, att förhållandena inom denna verksamhet i det avseende, varom här är fråga, så småningom sedan verksamheten vunnit tillräcklig stadga komma att utan ingripande från statsmakternas sida regleras på sådant sätt, att tjänstepension vid lämplig pensionsålder beredes de anställda så som förhållandet exempelvis är vid de enskilda järnvägarna.

Då utskottet i det föregående icke närmare berört det synnerligen behjärtansvärda syftet i den föreliggande motionen, nämligen vinnandet av ökad trafiksäkerhet, har detta varit beroende därpå, att utskottet senare får anledning att i annat sammanhang mera ingående behandla detta spörsmål.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att förevarande motion icke måtte till någon andra kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 18 februari 1932.

På utskottets vägnar:

G. W. KÄLLMAN.

Närvarande: herrar *Källman*, *Lundquist* i Rotebro, *Andersson* i Malmö,* *Andersson* i Lindome, *Wiklund* i Byske, *Johansson* i Fårekulla, *Ström*, *Näslund* och *Andersson* i Falkenberg.

* Ej närvarande vid justeringen.

Reservation

av herr *Ström*, som ansett, att fjärde stycket i utskottets utlåtande, d. v. s. satsen "Beträffande samtliga — — — — det allmännas sida.", bort utgå.
